

**Карабеков Сатынбай
атындагы орто мектеби**

Мастер-класс

**ИННОВАЦИЯЛЫК
ЫКМАЛАР ГЕОГРАФИЯ
САБАГЫНДА**

Мугалим: Адылбек кызы Элнура

Кутмандуу күн, урматтуу кесиптештер! Сиздерди мастер-классыма тосуп алганыма кубанычтамын. Менин атым Адылбек кызы Элнура, мен Карабеков Сатынбай атындагы орто мектебинин география сабагынан мугалими болом.

Бүгүн мен сиздердин назарыңыздарга «**Инновациялык ыкмалар география сабагында**» деген темада мастер-классты тартуулагым келет. Мастер-классыбызды саламдашып жана өзүмдү тааныштыруу менен баштайын.

- 1) Алла берген беш манжа
Амандашып алганга
Алаканга жазылган
Сөздөр сизге арналды
Татыктуусуздар ал сөзгө
Кабыл алып коюңуз кагазга жазган саламды.
- 2) Чын жүрөктөн салам берем жалпыңарга
Залда отурган урматтуу эже-агайга
Ден соолукта оорубай жүргүлөчү
Көп жакшылык каалаймын баарыңарга
- 3) Сүйүктүү жары болом мен бирөөнүн
Адылбек кызы Элнура аты-жөнүм
Жашоодо бул багытты тандап алгам
География кесибим жан жүрөгүм.
- 4) Таасир берип мени алга сүрөгөн
Ийгиликке карай мени үндөгөн
Капалыктын бир тамчысын сездирбей
Эмгектенген Карабеков мектебим
- 5) Бирге иштешкен сүйүктүү жамаатым бар
Билим берген билимдүү окуучум бар
Келечекте жерди айга теңеген
Билим менен көккө уччу дилгирим бар.
- 6) Ашууну ашып,
Тыкылдап басып.
Мен келдим сиздерге,
Мастер классты
Көргөзүүгө шашып.

Тема: Инновациялык ыкмалар география сабагында

Келечекке кең караган заманбап мугалим жаңы ыкмаларды, жаңы технологияларды колдоно билүү менен окутуунун эффективдүүлүгүн жогорулата алат.

“Изденген мугалим, нйгиллик жаратат” демекчи бүгүнкү мастер-класстын жүрүшү сиздер көрүп турган моделге камтылган.

Заманбап сабакка коюлган талаптар маалымат коммуникациялык технологияны милдеттүү түрдө колдонууну камтыйт. Ошондуктан, мен сабактарымда бул технологияларды көп колдоном, анткени ал сабактын мотивациясын жана таасирдүүлүгүн жогорулатат.

Сабактарда жаңы технологияны колдонууда чоң таасир берет. Компьютердин жардамы менен түзүлгөн программалар мугалимдин үйрөтүү, окуучунун үйрөнүү ишин кыйла жеңилдетет. Маалымат коммуникациялык технология өз алдынча иштөөнү активдештирип, окуучулардын акыл-эс ишмердүүлүгүн өнүктүрүүгө мүмкүндүк берет.

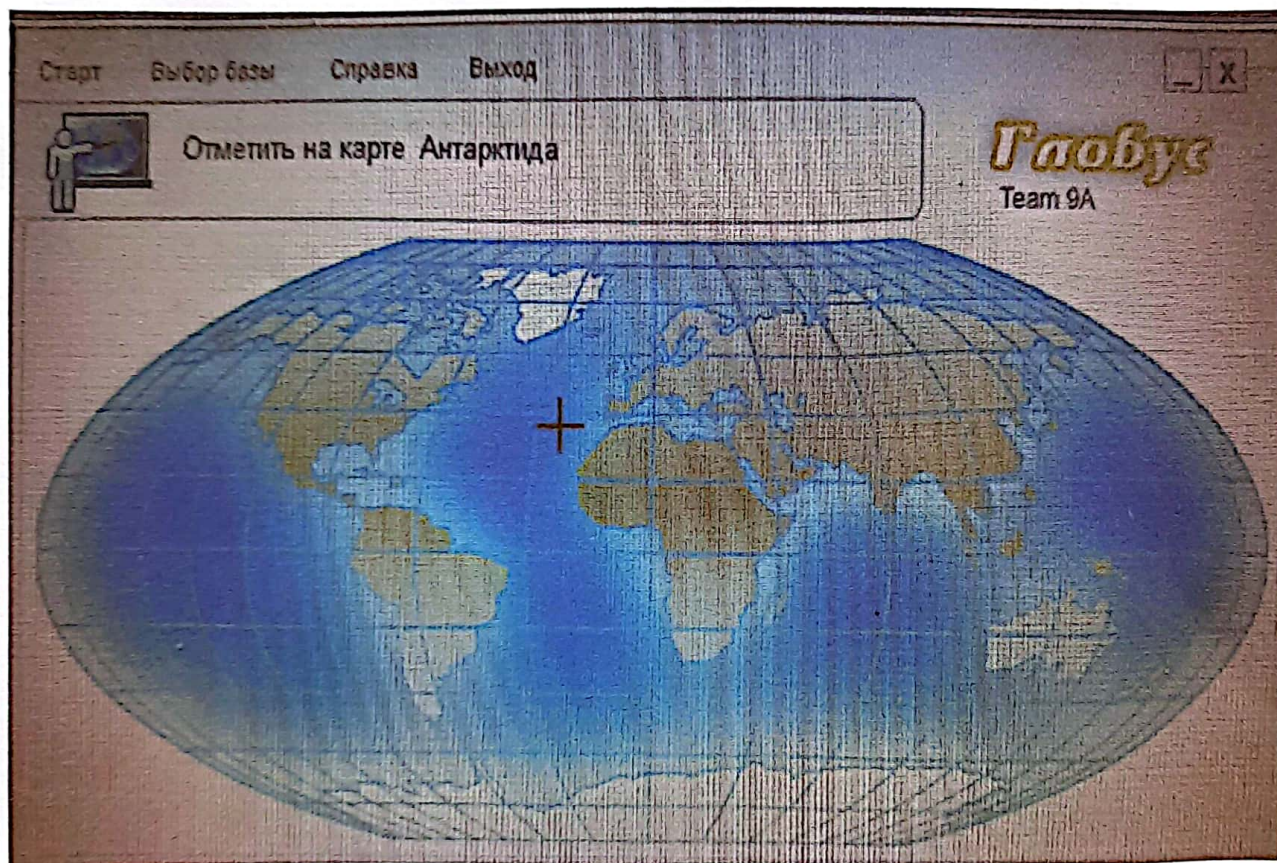
География сабагында балдардын жаш өгөчөлүгүн эске алуу менен ар кандай инновациялык технологияларды же алардын элементтерин колдонууга болот. Инновациялык технологияларды колдонуу менен биз балдарды окутуп эле тим болбостон, эс тутум, көңүл буруу, оозеки сүйлөө, фантазия, логикалык ой жүгүртүү, чыгармачылык менен иштөөсүн жогорулатабыз.

Мен сабактарымда оюн технологияларын көп колдоном. Анын негизги мотиви натыйжа эмес, процесс. Бул өнүгүү маанисин жогорулатат, бирок тарбиялык эффекти азыраак айкын кылат. Оюн окуучунун чыгармачылык мүмкүнчүлүктөрүн ачып берет, бири-бирине боорукердик, татаал маселелерди чечүүдө өз ара жардамдашуу сезимдерин тарбиялайт.

Эми компьютерди билим текшерүүдө кантип колдонсо болот деген суроого токтололу.

“Globe”

“Globe” программасы контур карта менен иштөө, бул программдан окуучулардын ой-жүгүртүүсүн жана эстеп калуу мүмкүнчүлүгүн жеңилдетүүгө болот. Окуучулар Globe программасына киришет, дүйнөнүн контур картасы ачылат, картанын башындагы стартты басканда географиялык аталыштар көрүнөт, контур картадан аларды белгилөө керек. Эгерде географиялык аталыш туура болсо жашыл өң менен, ал эми кызыл менен белгиленсе туура эмес экендигин көрсөтүп турат. Аягында канча географиялык аталыштарды туура жана туура эмес белгилегени жана баасы көрсөтүлөт.

“Seterra”

“Seterra” онлайн карта менен иштөөнү көп колдоном. Андан тышкары онлайн карта менен иштесек болот. Негизинен интернетте онлайн карталар абдан көп кездешет. Ошолордун ичинен “Seterra” географиялык контур карта менен иш алып барам. Мында ар бир материктердин географиялык аталыштарын, өлкөлөрүн, сууларын, дарыяларын контур картадан табуу керек.

Мисалы: Африканын физикалык картасын тандап алдык. Берилген географиялык аталыштар чекиттер аркылуу берилген. Туура жообун белгилейбиз. Эгерде туура эмес белгилеп алсак эки жолу мүмкүнчүлүк берет. Андан кийин дагы таппасаң туура жообун кызыл кылып көрсөтөт. Бул онлайн картада элестетип берүүгө түздөн-түз колдонуп үйрөнүүгө мүмкүнчүлүк түзөт.

туштук Америка

- Түштүк Америка: Өлкөлөр
- Түштүк Америка: Өлкөлөр (иллюстрациялар)
- Түштүк Америка: борборлору
- Түштүк Америка: Шаарлар
- Латын Америкасы: Өлкөлөр
- Түштүк Америка: Физикалык карта
- Түштүк Америка: Желектер
- Аргентина: Провинциялар
- Бразилия: Шаарлар
- Бразилия: Шаарлар (Катуу версия)
- Бразилия: штаттар
- Чили: Аймактар

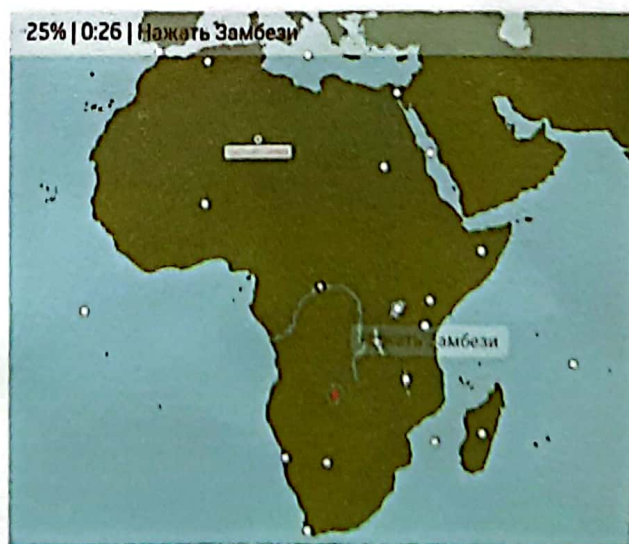
Түштүк Америка жемүүдө бардык оюндарды көрсөтүү

Африка

- Африка: Өлкөлөр
- Африка: борборлор
- Африка: Шаарлар
- Африка: Физикалык карта
- Экватордун түндүгүндөгү Африка: Өлкөлөр
- Экватордун түштүгүндөгү Африка: Өлкөлөр

Европа

- Европа: Страны (с иллюстрациями)
- Европа: Страны
- Европейский союз: Страны
- Европа: Столицы
- Европа: Столицы (сложная версия)
- Европа: Города
- Европа: Города (Сложная версия)
- Европа: Физическая карта
- Европа: водные объекты
- Европа: Реки
- Европы: Горные хребты
- Европа: Флаги (сложная версия)
- Восточная Европа: Флаги
- Европа времён Холодной войны (1949-1989)
- Европа 1914
- Белоруссия: Регионы
- Великобритания: Города
- Великобритания: Города (Сложная версия)
- Германия: Города
- Германия: Федеральные земли
- Испания: Автономные области
- Испания: Провинции
- Италия: Города
- Италия: Регионы

География сабагында бул формадагы практикалык иштерди жүргүзүү зарыл деп эсептейм, алар балдарга үйрөнүү кыйын материалды жайбаракат, ойноо жолу менен үйрөнүүгө жардам берет. Жаттоо процесси бир нече деңгээлде өтөт, балдар натыйжасын дароо көрүшөт, жаңы долбоорлорду түзүүгө стимул пайда болот.

“Балык кармоо”

География сабагында балдардын жаш өзгөчөлүгүн эске алуу менен ар кандай инновациялык ыкмаларды же алардын элементтерин колдонууга болот.

Өтүлгөн темаларды кайталоодо жөн гана таркатма таратпастан, окуучуларды сабакка тартуу жана кызыктыруу үчүн “Балык кармоо” ыкмасын көп колдоном. Мында балыктарга суроолор жазылган ар бир окуучу чыгып кайырмак салып, балык кармап суроолорго жооп беришет.

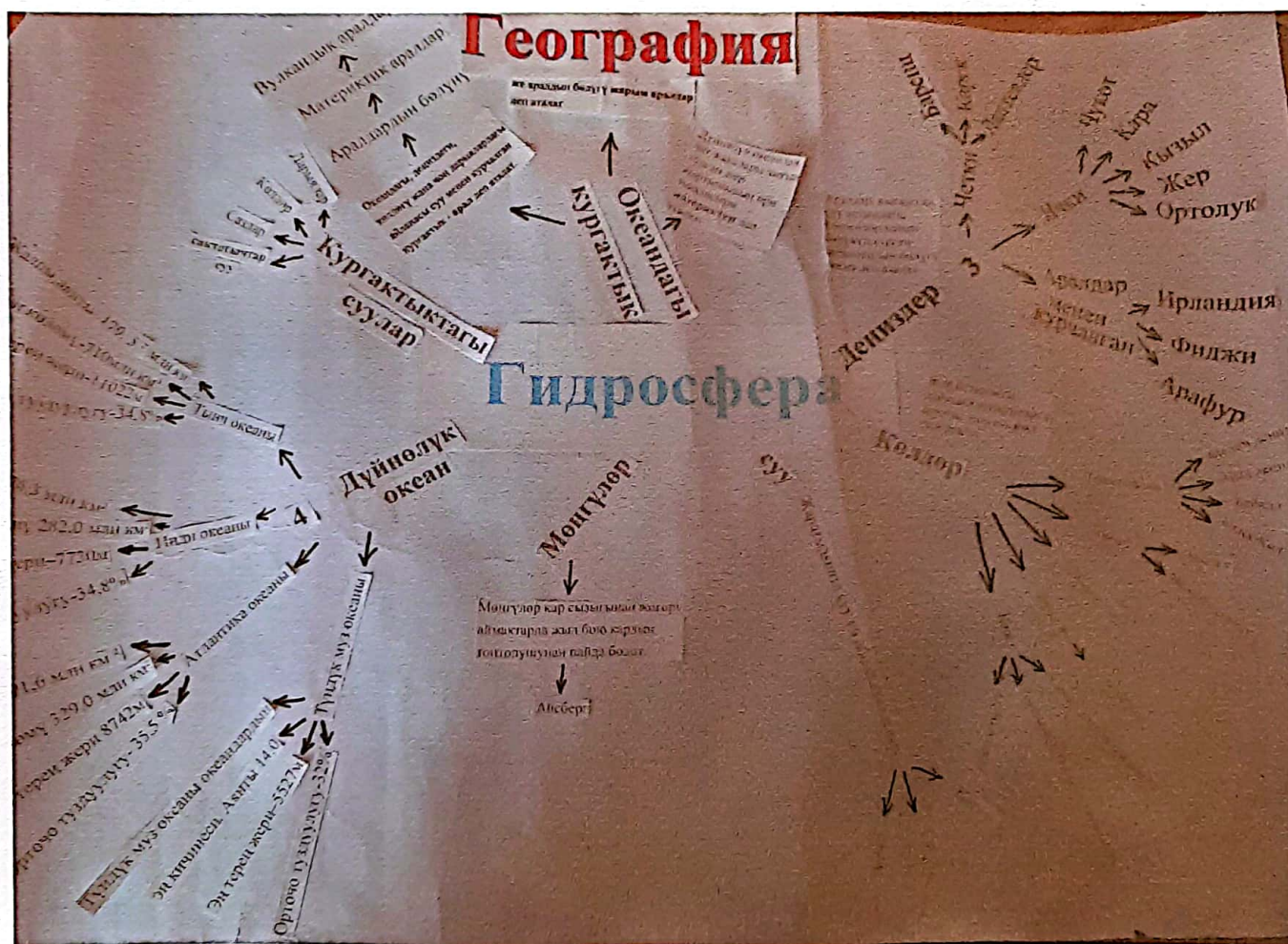

КАРТА - ГЕОГРАФИЯНЫ

“Концептуалдык карта”

Инновациялык технологиялардан тышкары жаңы ыкмалардын бири концептуалдык карта. Концептуалдык картаны түзүү үчүн биринчи кезекте негизги тема эмне экендигин билүү керек. Андан кийин, тандалган теманы пайда болгон негизги идеяларды же түшүнүктөрдү эске алуу менен, жазуу жүзүндө белгилөө керек. Акыры концептуалдык карта курула баштайт. Сызыктардын жана бириктиргичтердин жардамы менен идеялар негизги концепциянын айланасындагы тармакта байланышат. Бул ыкманы мугалимдин чыгармачылык изденүүсү менен ар түрдүү түзсө болот. Мисалы: сиздер көрүп тургандай.

Концептуалдык картаны башка предметтерге да колдонсо болот. Мисалы: математика сабагынан **“Фигуралардын аянттары”** деген темада түзүлгөн концептуалдык картага жана башталгыч класстарда мекен таануу сабагынан **“Кыргызстан”** деген темада түзүлгөн концептуалдык картага көңүлүңүздөрдү бурабыз.

Урматтуу кесиптештер! Биздин ишибиз аяктап баратат, биз абдан маанилүү этап-жыйынтыктоого келдик.

Мен бүгүнкү мастер-класс учурунда болгон сезимдериңизди чагылдырууну сунуштайм. Мастер-классым сиздерге жакса жана билим сизге пайдалуу болсо, бул мен үчүн эмгегим текке кетпегендигин билдирет.

Көңүл бурганыңыздарга рахмат!

